

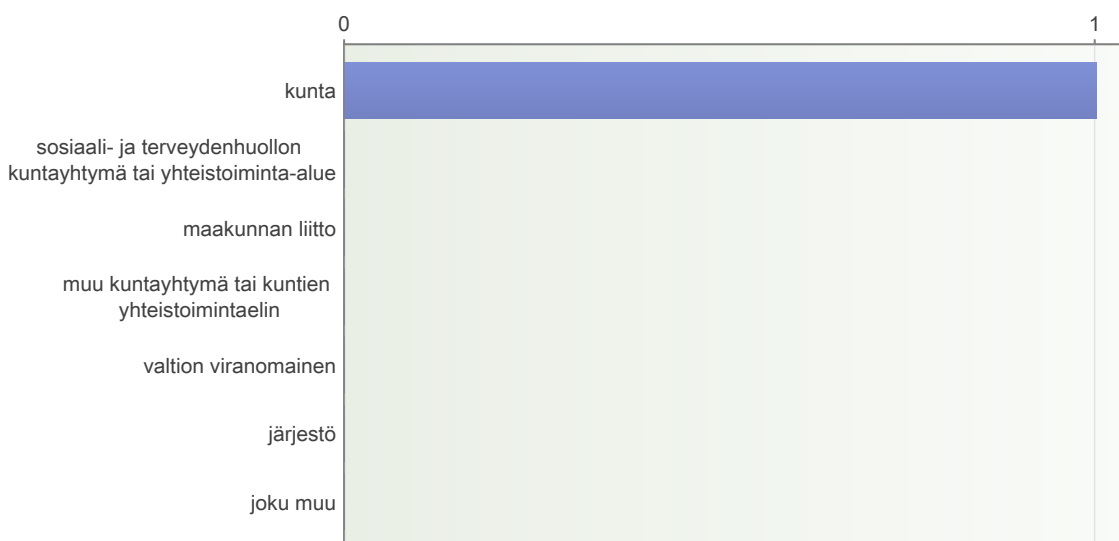
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöön käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Parkanon kaupunki	Erkki Hirsimäki	erkki.hirsimaki@parkano.fi	7.11.2016	Kaupunginhallitus

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Ei voida.

Olennaista on, että lähipalvelujen saavutettavuus määritellään riittävän tarkasti. Rahoituksen kohdentuminen palvelutarpeen perusteella on myös varmistettava huomioiden alueiden erilaisuus ja erityispiirteet. Alueille on jätettävä riittävä väljyys palvelutuotannon organisoimiseen alueen tilanteen mukaisesti. Jos näitä asioita ei riittävässä määrin huomioida, ei uudistuksessa tulla saavuttamaan sille asetettuja tavoitteita.

Tavoitteet ja todellisuus ovat merkittävässä ristiriidassa. Esitetyllä mallilla ei kavenneta terveyseroja eikä paranneta yhdenvertaisuutta. Sillä ei myöskään saavuteta 3 miljardin kustannusten kasvun hillintää, ellei palveluverkkoa ja palvelujen saantoa supisteta merkittävästi. Palveluprosessien mittavaa uudistusta ei myöskään voida toteuttaa millään nykyisistä tietojärjestelmistä.

Nyt lausunnolla oleva sote-ratkaisu, jossa sote-järjestämistä vastuu siirretään maakunnille, parantaa alueiden välistä yhdenvertaisuutta, mutta väestöryhmien väliseen yhdenvertaisuuteen sillä ei liene vaikutusta.

Valinnanvapausmalli voi toteutumistavasta riippuen jopa heikentää yhdenvertaisuutta. Valinnanvapausmalli tulee valmistella siten, että se ei johda väestön hyvinvointi- ja terveyserojen lisääntymiseen. Keskeinen kysymys on palveluverkosto ja minkälaiseksi se tulevassa uudistuksessa muotoutuu. Palveluverkoston tarjoamat palvelut ja niiden kattavuus, ammattitaito ja osaaminen, joustavuus jne. ovat mm. tekijöitä, jotka asian

tarkastelussa on huomioitava. On myös nähtävä tämäkin uudistus vain osana kokonaisuutta eli terveydenedistäminen, ennaltaehkäisy sekä monet puhtaasti soten ulkopuoliset tekijät pitää ottaa tarkasteluun ja kehittämiseen mukaan. Esim. lasten ja nuorten liikuntatottumukset, syrjäytyminen, koulukiusaaminen jne. ovat osa laajaa kokonaisuutta. Lakiluonnokset ovat keskeneräisiä, uudistuksen kokonaiskuvan hahmottaminen on haasteellista.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Ei anna, ellei rahoituksen taso ole oikea. Alueista tulisi muodostaa tarkoituksenmukaisia kokonaisuuksia sote-palvelujen järjestämisen ja tuottamisen näkökulmasta

Jos maakuntien rahoituksen taso on oikeassa suhteessa palvelulupaukseen, kustannuskehityksen taittaminen on mahdollista. Asiaan oleellisesti vaikuttaa ketä hoidetaan, millä omavastuuosuudella ja mitä hoitoja, läkkeitä ja menetelmiä julkisen palvelutarjonnan piiriin kuuluu. Rahoituksen oikea taso suhteessa palvelun sisältöön mahdollistaa kustannuskehityksen taittamisen.

Kokonaisuudessa laskennallisesti uusien kuntien vuosikate ei muutu mutta useiden kuntien talous tulee kärsimään heikentyneestä toiminnan ja investointien rahavirrasta ja kasvavasta velkaantuneisuudesta suhteessa heikentyvään taseeseen. Uudistuksen rakennejärjestelyt aiheuttavat kunnille kustannuspaineita siirtymävaiheessa ja kuntien investointimahdollisuuksien heikkeneminen vaikuttaa kielteisesti kokonaistalouden kehitykseen. Kattavat laskelmat uuden kunnan talouden kestävydestä puuttuvat uudistuksesta.

Todennäköistä on, että joudutaan tekemään todellisia leikkauksia tämän laskennallisen säästön lisäksi. Säästöjen mitattavuus on my-ös ongelmallista. Varsinkin ennaltaehkäisevän terveydenhoidon ja edellä viitatuun laajemman kokonaisuuden toimien tuomat säästöt ovat vaikeasti mitattavissa ja niiden vaikutukset tulevat viiveellä. Vaarana onkin, että tästä johtuen pääpaino onkin nopeasti näkyvien säästöjen haussa, kun pitäisi keskittyä laaja-alaisesti kokonaisuuteen. Hallinnollisilla uudistuksilla säästöjä ei saada kokoon, vaan soten perusasioiden kehittämisellä ja ennaltaehkäiseviin asioihin panostamalla.

Pelkästään hallinnon rakenteita muuttamalla ei synny säästöjä. Digitalisaation tuomat hyödyt on ylimitoitettu, 10 % sosiaali- ja terveystalouden asiakkaita käyttää suurimman osan palveluista ja resursseista eikä heillä ole monisairaina kykyä tai mahdollisuutta käyttää digitaalisia palveluita.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- Ei. Esitykseen sisältyvä lainsäädäntö rajoittaa itsehallintoa merkittävästi. Tärkein itsehallintoa rajoittava tekijä on, että maakunnilla ei tulisi olemaan verotusoikeutta, vaan maakuntien talous perustuisi miltei kokonaan valtion maakunnalle osoittamaan rahoitukseen. Valtion rahoituksen on esityksessä nähty oikeuttavan ja edellyttävän maakuntien itsehallinnon olennaiseen rajoittamiseen lainsäädännössä.

Maakunnista on tarkoitus luoda vahvoja organisaatioita. Maakunnat olisivat keskimäärin huomattavasti kuntia suurempia sekä kooltaan että taloudeltaan. Tästä huolimatta maakuntien itsehallinto tulee olemaan selvästi kunnallista itsehallintoa heikompa.

Maakuntien päätösvallan kapeus suhteessa suorilla vaaleilla valittuun valtuustoon muodostaa jo lähtökohtaisesti legitimitettiongelman demokratian näkökulmasta. Vaaleilla valitut päättäjät tulevat olemaan

vahvassa valtion (ministeriöiden) ohjauksessa.

Itsehallinnolliset organisaatiot ovat hallinnollisessa ajattelussa tähän asti edustaneet päätösvallan hajauttamista. Nyt maakunnat tulevat olemaan työvälaineitä vahvistettaessa valtion ohjausta.

Valtionohjauksen tulisi keskittyä poliittisesti strategisiin kysymyksiin. Sen sijaan palveluita koskevat operatiiviset ammatillista ja alueellista asiantuntemusta edellyttävät asiat tulisi jättää maakuntien päätösvaltaan.

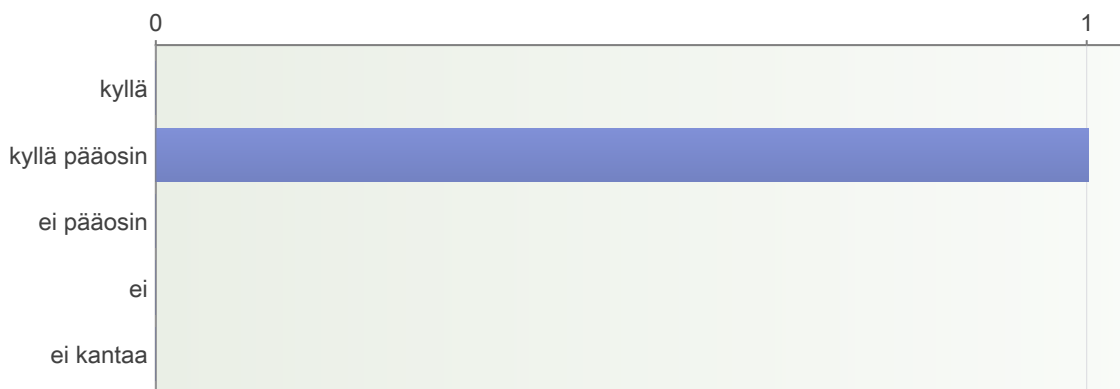
Maakuntakeskuksista etäällä olevat alueet tulevat kokemaan demokratiavajeen.

Erityisesti maakunnan palvelulaitoksen demokraattinen ohjaus jää esitettyssä mallissa liian ohueksi.

Maakuntien rahoitustapa on (=valtion suora rahoitus) ei vahvista demokratian mahdollisimman laajaa toteuttamista.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Vastaajien määrä: 1

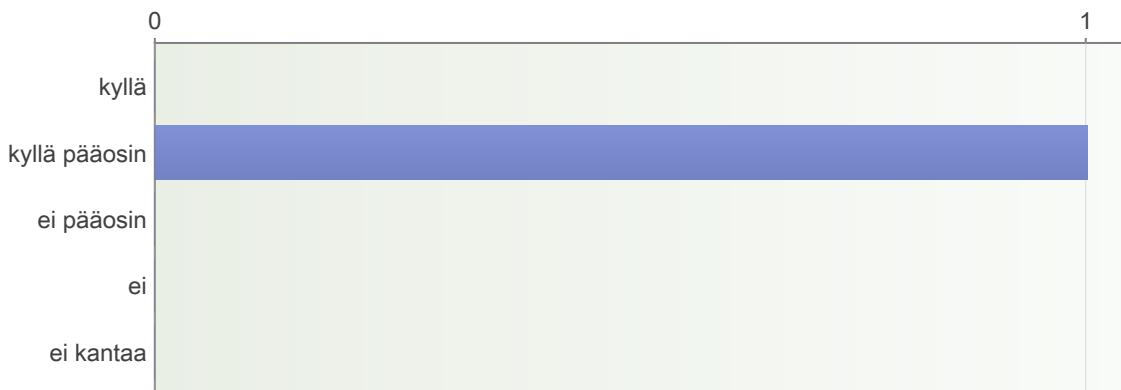

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Ehdotettu sääntely palveluiden tuottamisen ja järjestämisen erottamiseksi eri tason yhtiöittämisveloitteineen tulee kuitenkin asettamaan erittäin suuria vaatimuksia maakuntakonsernin ohjaukselle ja johtamiselle. Ehdotetun luonnoksen maakuntalaiksi on tarkoitus luoda edellytykset perustuslaissa turvatulle itsehallinnolle kuntia suuremmilla hallintoalueilla (perustuslaki 121 § 4 mom). Lakiluonnoksen hallintoa ja johtamista (valtuusto, maakuntahallitus ja niiden tehtävät sekä oikeus hallintosäännöllä päättää toimielin- ja viranhaltijaorganisaatiosta), luottamushenkilöitä, päätöksentekoa, taloutta ja tarkastusta sekä toimintaa markkinoilla koskevat säännökset vastaavat pitkälti kuntalain sääntelytapaa ja ne antavat hyvän pohjan maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

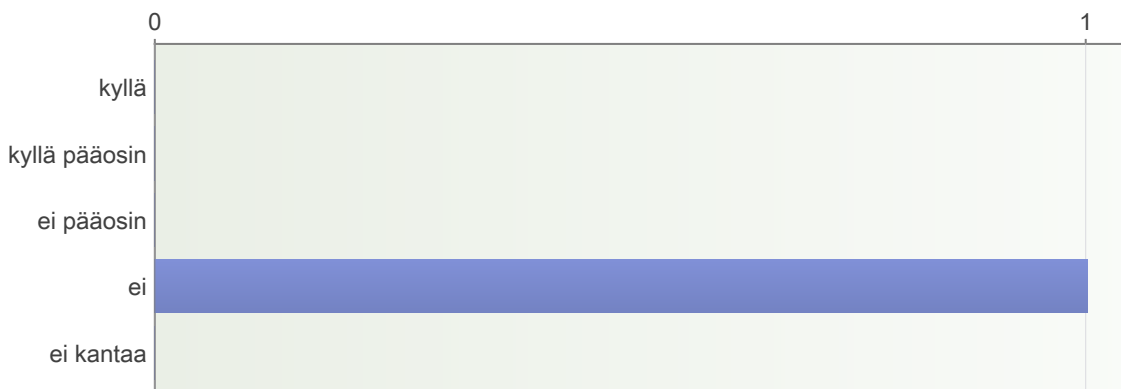

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Paikallistasolla aikaansaatu soteintegraatio ja palveluiden välinen yhteistyö tulee turvat alueellisen ja valtakunnallisen integraation ohella. Kuntien hyvät käytännöt tulee selvittää ja säilyttää. Tähän kysymykseen on vastattu laajemmin kohdassa 9.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

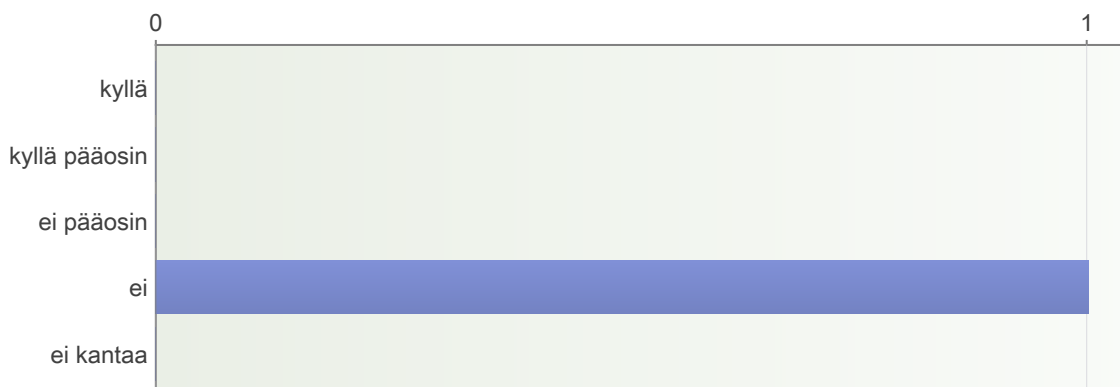

Avoimet vastaukset: ei

- Asukkaiden osallistumisoikeus toteutuu teknisesti, mutta tosiasiallinen osallistuminen jää marginaaliin varsinkin maakunnan reuna-alueilla.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

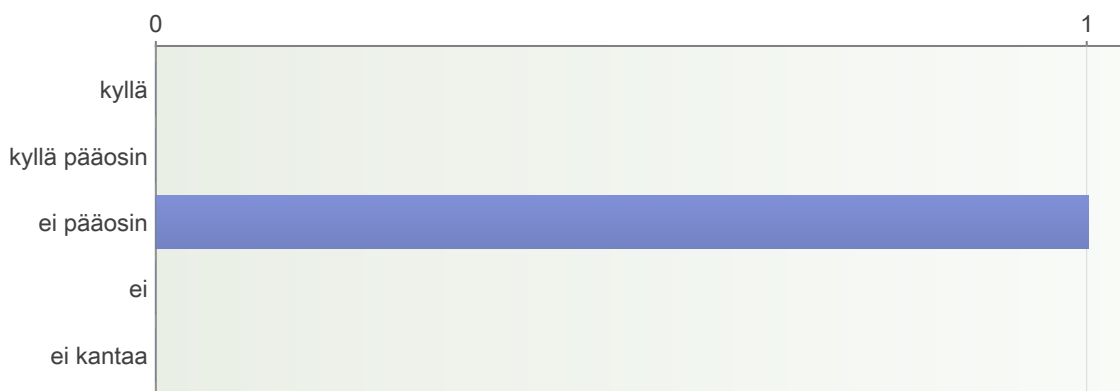

Avoimet vastaukset: ei

- Maakuntalakiluonnoksen 9 luvun säännökset maakunnan palvelulaitoksesta tulee poistaa. Vaaleilla valitulla maakuntavaltuustolla tulee olla suorat vaikutusmahdollisuudet sen vastuulla olevien palveluiden strategiaan linjauksiin ja oman palvelutuotannon kokonaisuuteen. Maakunnan yhteyteen perustettava erillinen ja kokonaan uusimuotoinen oikeushenkilö ja palvelujen erottaminen tämän erillisen oikeushenkilön vastuulle saa aikaan raja-aidan, joka luo esteitä toiminnan johtamiselle sekä maakunnan toiminnan ja talouden kokonaisuuden hallinnalle. Demokratian toteutuminen jää ehdotetussa mallissa välilliseksi. Maakuntavaltuuston päätösvaltaa rajattaisiin merkittävästi suhteessa sen keskeisempään tehtävään eli sosiaali- ja terveyden huollon järjestämiseen. Myös pelastustoimen varautuminen häiriötilanteisiin ja turvallisuuteen edellyttävät vahvaa järjestäjän roolia. Palvelulaitosta koskevien ehdotusten taustalla on tarve tehdä palvelutuotannon talous ja kustannusrakenne läpinäkyväksi. Sama tavoite voidaan saavuttaa edellyttämällä palvelutuotannon talouden eriyttämistä ja kustannusten läpinäkyvyyttä siten, että niitä voidaan vertailla muiden palvelutuottajien kustannusrakenteisiin. Kun erityisesti sosiaali- ja terveystoimen palvelujen tuottamiseen olennaisesti liittyvä valinnanvapauskriteeristö on vielä määrittämättä, niin maakunnan palvelulaitos näyttäytyy palvelujen kokonaisuuden kannalta erityisen sekavana ja keskeneräisenä. Organisatorisestikin maakunnan palvelulaitoksen rooli ja etäisyys maakunnan poliittisesta johtamisesta ja ohjauksesta on jäämässä liian etäiseksi. Palvelulaitoksia ei uudessa mallissa tarvita. Järjestämisen ja tuottamisen erottaminen, palvelutuotannon yhtiöittäminen sekä valinnanvapaus tuovat suuret haasteet potilas- ja asiakastietojen käsittelylle ja tietosuojalle.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Yleiskatteellisuudesta johtuen maakunnilla on mahdollisuus päättää saamansa rahoituksen käytöstä. Tämä on välttämätöntä maakuntien itsehallinnon toteutumisen kannalta. Yleiskatteellisuudesta tulee pitää kiinni, eikä mitään osaa maakuntien saamasta rahoituksesta saa korvamerkitä tiettyihin menoihin. Tämä koskee myös sekä uudistuksen seuraavassa vaiheessa maakunnille siirrettäviä valtion tehtäviä että monikanavarahoituksen purkamisen myötä maakunnille siirrettäviä tuloja. Maakuntalakiin ehdotetut säännökset alijäämän kattamisvelvollisuudesta ja siihen liittyvät kriisimaakuntakriteerit sekä lainanaotto-oikeuden rajoittamisesta ovat aivan liian tiukat ja ne ovat ongelmalliset maakuntien itsehallinnon näkökulmasta. Mallin ongelma on, että maakuntiin kohdistuva valtion talousohjaus muodostuu käytännössä nyt valitulla rahoitusmallilla ainoaksi todelliseksi ohjausmekanismiksi. Maakuntavaltuustot ja muut maakunnan toimielimet voivat jäädä hyvin pieneen rooliin. Maakuntakokonaisuuden kannalta olennaista on, että taloudellisesti merkittävä sote ei saisi muodostua maakunnan ainoaksi painopistealueeksi, jos ja kun maakunnille siirtyy vastuuta myös muista tehtäväalueista.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnille säädettyjen tehtävien sisältö tullaan määrittelemään kutakin tehtävää koskevassa erityislainsäädännössä. Erityislainsäädännön uudistaminen ja muutokset ovat vielä valmistelussa, joten tässä vaiheessa ei ole edellytyksiä arvioida tehtäväkokonaisuutta yksityiskohtaisemmin. Jatkovalmistelussa on syytä kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että erityislainsäädännössä määritellään maakunnalle siirrettävät tehtävät siten, että ne eivät ole päällekkäisiä tai rinnakkaisia kuntien tehtävien kanssa. Toimivaltarajojen tulee olla selkeitä. Eri asia on, että tehtävien järjestämisestä, tuotannosta ja yhteistyöstä voidaan sopia kuntien ja maakuntien kesken.

Sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyvä hyvinvoinnin edistäminen siirtyy maakuntien vastuulle. Kuntien tehtävät ovat tältä osin määrittelemättä. Tehtävät tulee lainsäädännössä määritellä ja selkeyttää kuntien velvollisuutta kerätä tietoja, joita sillä on velvollisuus seurata ja raportoida maakunnalle. On olemassa vaara, että ilman selkeyttämistä tehtävästä muodostuu hallitsematon alati viranomaispäätöksin kasvava kokonaisuus.

TE-palveluiden selkeyttäminen ja uudistaminen yritys- ja asiakaslähtöisiksi kasvupalveluiksi on tavoiteltava

uudistus. Keskeistä on kuitenkin se, että elinkeinojen kehittämiseen liittyviä tehtäviä ei uudisteta siten, että ne olisivat päällekkäisiä kuntien tehtävien kanssa. Kunnilta ei siirry näihin liittyviä tehtäviä maakunnille. Maakunnilla ja kunnilla tulee toisaalta olla oikeus sopia ELY -keskuksista maakunnille siirtyvien palveluiden hoitamisesta kunta- ja maakuntakohtaisesti. Niille kunnille, joiden elinkeinopoliittisiin tavoitteisiin ja tehtäviin kuuluu myös nykyisten TE-palveluiden tai tulevien kasvupalveluiden tarjoaminen kunnassa toimiville yrityksille, tulee antaa oikeus myös vastata palveluista.

Esityksessä työllisyys ja yrityspalveluiden järjestämisvastuu siirretään valtion TE - hallinnolta maakunnalle. Maakunnan tulee voida sopia alueen kuntien kanssa tarkoituksenmukaisesta yhteistyöstä, työnjaosta ja resurssien kohdentamisesta. Maakunnan tulee myös voida siirtää järjestämisvastuu yhdelle tai useammalle kunnalle / kaupungille, jolla maakunnan arvion mukaan on riittävät taloudelliset ja muut voimavarat näiden tehtävien hoitamiseksi. Maakunta voisi myös tällöin jakaa järjestämisvastuun kunnan tai kuntien kesken mikäli se on tarkoituksenmukaista. Nämä valtiolta maakunnalle siirtyvät tehtävät tulee rahoittaa rahoitusperiaatteen mukaisesti kokonaan valtion varoista. Kuntien työllisyys - ja yrityspalveluihin suuntaamat panostukset säilyvät kunnilla alueen ja kunnan elinvoiman tukemisen resursseina ellei maakunnan ja maakunnan kuntien tai maakunnan ja yksittäisen kunnan kesken toisin sovita.

Maakuntakaavoituksen siirtymisestä maakunnan liitoilta maakunnille seuraa tarve tarkastella maankäyttö- ja rakennuslain kaavajärjestelmää laajemminkin. Maakuntakaavoituksen tulisi jatkossa keskittyä selvemmin ja strategisemmin aluerakenteen kannalta keskeisiin kysymyksiin.

Elinvoima- ja työllisyysasioiden osalta maakuntien ja kuntien välistä tehtäväjako on täsmennettävä. Elinkeinoelämän ja elinkeinojen innovaatioympäristön kehittämistä ei voida etäännyttää kuntien toimista, koska kunnille jää joka tapauksessa vastuu työllisyyden hoidosta ja kehittämisestä. Ongelmatikka on elinkeinopalvelujen, aluekehittämisen ja maankäytön suunnittelun yhteistyöpinnoissa kuntien suuntaan. Näiden osalta pitää päästä selkeämpään säädöstöön lähtökohtana kuntien yleinen toimivalta ja maakuntien rajattu toimivalta. Kun kuntien rooli muuttuu huomattavasti palvelujen tuottajasta paikallisen elinvoiman ja hyvinvoinnin edistämiseen, niin kunnille pitää antaa myös oikeudet näiden tehtävien hoitamiseen.

Maakunnan alueellisen kehittämistehtävän kannalta on ongelmallista, jos liikennepalveluiden ja henkilöliikenteen kehittämisen ja järjestämisen osalta maakunnassa tulee olemaan kaksi toimivaltaista viranomaista: maakunta ja keskuskaupunki. Tämä johtuu siitä, että esityksen mukaan kaupunkiseuduille tulee jäämään nykyisen joukkoliikennelain (tulevan Liikennekaaren) mukainen toimivalta liikennepalvelujen järjestämisessä omalla alueellaan, kun maakunnan muiden (reuna-alueen) kuntien osalta toimivalta siirtyy Ely:n toimintojen myötä maakunnalle. Tämä toimivaltaraja vaikeuttaa toimintojen yhteensovittamista ja mm. sujuvien matkaketjujen muodostamista ja yhtenäisten lippujärjestelmien kehittämistä maakunnan alueella. Lainsäädännön (maakuntalaki ja liikennekaari) tulisikin jatkossa mahdollistaa maakunnan joukkoliikennepalvelujen järjestäminen, kuntien niin halutessa, yhden viranomaisen toimesta, joka voisi olla joko keskuskaupunki tai maakunta.

On todennäköistä, että tulevan maakunnan päätösvalta painottuu keskuskaupungin seudulta tuleviin edustajiin. Demokratianäkökulmasta olisikin ongelmallista, että maakuntavaltuustossa isojen kaupunkiseutujen edustajat päättävät reuna-alueiden olosuhteisiin ja toimintoihin vaikuttavista asioista ja kaupunkien omissa päätöksentekokelemissä kaupunkiseudun vastaavista kysymyksistä. Näin tulee tapahtumaan, mikäli lainsäädäntö antaa muita kuntia laajempia toimivaltuuksia maakuntien keskuskaupungeille. Maakunnan tehtävät ja vastuut tienpidosta (vrt. Liikennevirasto) edellyttävät selvittämistä. Tieverkon toimivuudella, välityskyvyllä ja asianmukaisella kunnossapidolla on olennainen merkitys sekä elinkeinoelämälle että kansalaisille. On tärkeää, että sekä valtakunnalliset että alemman asteiset tieyhteydet suunnitellaan, rakennetaan ja kunnossapidetaan yhtenäisten periaatteiden mukaan huomioiden kuitenkin alueelliset olosuhteet.

. Vaaleilla valitulla maakuntavaltuustolla tulee olla suorat vaikutusmahdollisuudet sen vastuulla olevien palvelujen strategisiin linjauksiin ja oman palvelutuotannon kokonaisuuteen.

Maakunnan yhteyteen perustettava erillinen ja kokonaan uusimuotoinen oikeushenkilö ja palvelujen erottaminen tämän erillisen oikeushenkilön vastuulle saa aikaan raja-aidan, joka luo esteitä toiminnan johtamiselle sekä maakunnan toiminnan ja talouden kokonaisuuden hallinnalle.

Demokratian toteutuminen jää ehdotetussa mallissa välilliseksi. Maakuntavaltuuston päätösvaltaa rajattaisiin merkittävästi suhteessa sen keskeisempään tehtävään eli sosiaali- ja terveyden huollon järjestämiseen. Myös pelastustoimen varautuminen häiriötilanteisiin ja turvallisuuteen edellyttävät vahvaa järjestäjän roolia.

Kun erityisesti sosiaali- ja terveystoimen palvelujen tuottamiseen olennaisesti liittyvä valinnanvapauskriteeristö on vielä määrittämättä, niin maakunnan palvelulaitos näyttäytyy palvelujen kokonaisuuden kannalta erityisen sekavana ja keskeneräisenä. Organisatorisestikin maakunnan palvelulaitoksen rooli ja etäisyys maakunnan poliittisesta johtamisesta ja ohjauksesta on jäämässä liian etäiseksi. Palvelulaitoksia ei uudessa mallissa tarvita.

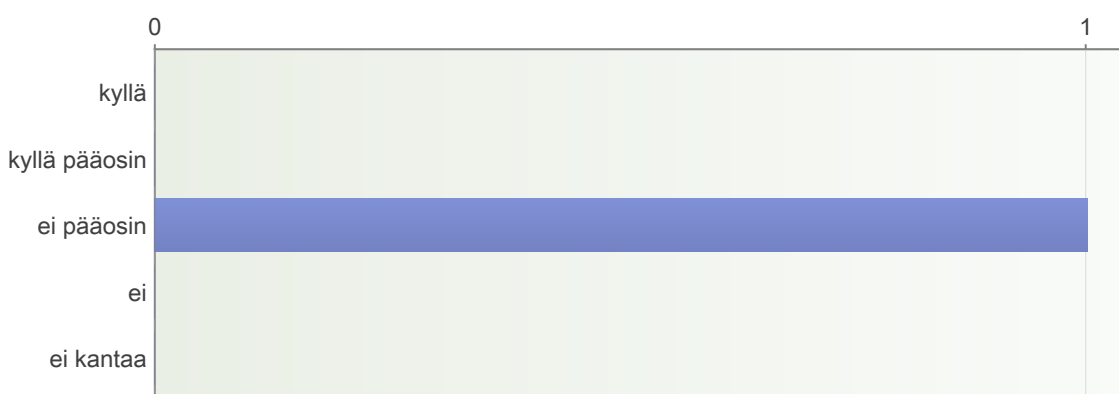
Järjestämisen ja tuottamisen erottaminen, palvelutuotannon yhtiöittäminen sekä valinnanvapaus tuovat suuret haasteet potilas- ja asiakastietojen käsittelylle ja tietosuojalle.

Maakuntalakiin ehdotetut säännökset alijäämän kattamisvelvollisuudesta ja siihen liittyvät kriisimaakuntakriteerit sekä lainanaotto-oikeuden rajoittamisesta ovat aivan liian tiukat ja ne ovat ongelmalliset maakuntien itsehallinnon näkökulmasta.

Maakuntakokonaisuuden kannalta olennaista on, että taloudellisesti merkittävä sote ei saisi muodostua maakunnan ainoaksi painopistealueeksi, jos ja kun maakunnille siirtyy vastuuta myös muista tehtäväalueista.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaaajien määrä: 1

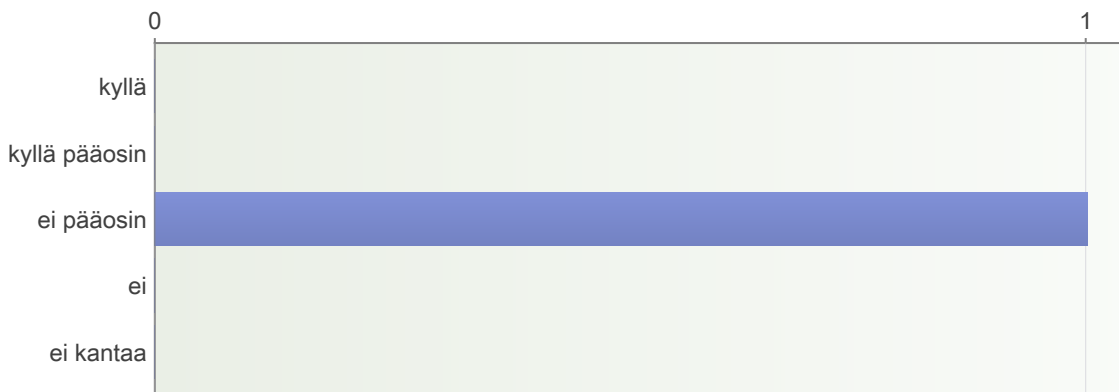
Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Vaikka säädöksellä on tarkoitus turvata palveluiden läheisyyttä, se mahdollistaa myös erittäin pitkälle viedyn palveluiden keskittämisen väljiin kriteereihin perustuen. Tietyn asteinen palveluiden keskittäminen on tarpeen kokonaiskustannustan hillitsemisen ja riittävien henkilöstöressurssien turvaamisen näkökulmasta. Maakunnan asukkaiden palvelujen saatavuuden kannalta olennaista on valinnanvapausmallin toteuttamistapa. Maakuntakeskusten lisäksi seutukaupungit ovat luonteva alusta palvelutuotantorakenteelle.

Lähipalvelun sijaan tulisi puhua päivittäispalveluista, joka käsitteenä on neutraalimpi ja kuvaavampi, eikä sisällä palvelun etäisyyttä tarkoittavaa mielikuvaa. Lähipalvelut/päivittäispalvelut tulee tuottaa kunnassa, harvoin tarvittavat erikoispalvelut voidaan keskittää, mutta niiden tulee olla saavutettavissa.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Sitovuus ei ole perusteltua siltä osin kuin valtiolle on annettu toimivaltaa päättää maakuntien yhteistyösopimuksesta lakiluonnoksen 18 §:n mukaisesti. Maakuntien tulee voida itsenäisesti päättää yhteistyösopimuksesta.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

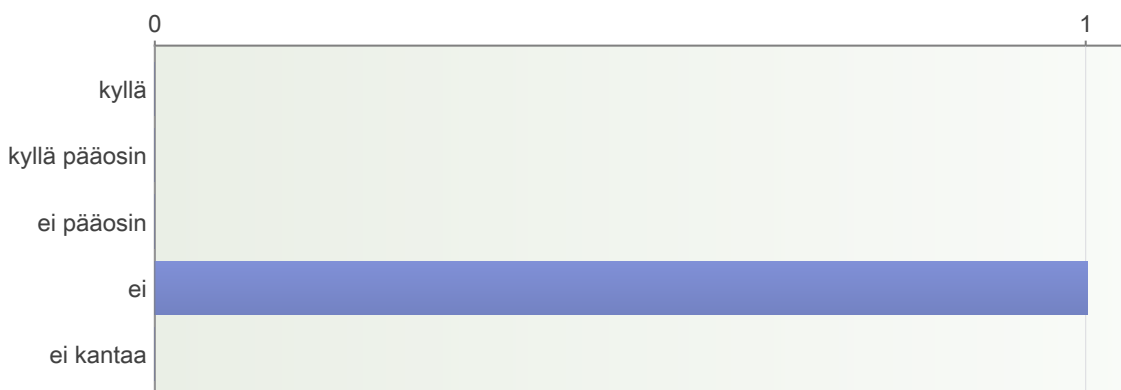

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Asiakaslähtöinen integraatio ei toteudu lakiesityksessä. Uudistuksen kokonaisuuteen liittyvät valinnanvapaus, monituotajamalli ja yhtiöittämisvelvoite vaarantavat integraation toteutumisen ja edellyttävät maakunnalta sellaista järjestämisaamasta, josta ei ole missään aiempaa kokemusta. Erityisen ongelmallista on, että luonnos laista valinnanvapaudeksi ei valmistunut samanaikaisesti järjestämislain kanssa. Tämä vaikuttaa olennaisesti annettavaan arvioon järjestämislaista. Integraation keskeinen edellytys on asiakas- ja potilastietojen hyödyntäminen moniammatillisesti yhtenä kokonaisuutena. Valinnanvapauslainsäädännön valmistuminen antaa tähän kysymykseen jonkinlaisen vastaamismahdollisuuden. Monituottajamallissa palvelunohjaus on erityisen tärkeää; miten ja kuka monituottajamallissa yhteensovittaa monia eri palveluita tarvitsevien asiakkaiden hankkimat palvelut.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystalvissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaaajien määrä: 1

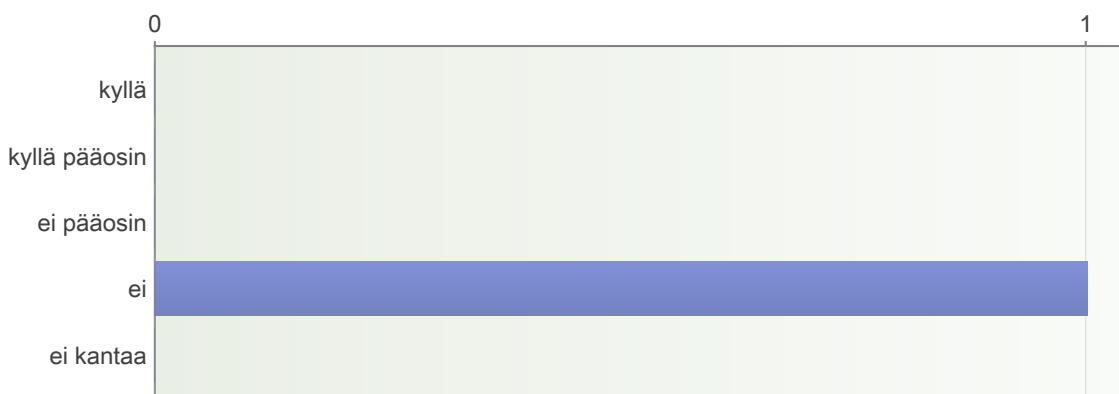
Avoimet vastaukset: ei

- Maakuntien palvelujen järjestämiseen kohdistuvan valtion ohjauksen tulisi kohdistua ainoastaan strategiaan tavoitteisiin sekä maakuntien välisen työnjaon näkökulmasta strategisesti merkittäviin kohteisiin. Valtakunnalliset ja tarvittaessa erikseen kullekin maakunnalle asetettavat sosiaali- ja terveydenhuollon strategiset tavoitteet sekä ministeriön ja maakuntien neuvottelumenettely ovat riittäviä ohjausvälineitä. Valtiolla

ei tule olla interventio-oikeutta maakuntien operatiiviseen toimintaan. Maaakuntien itsehallinnon toteuttaminen edellyttää järjestämislakiluonnoksen 18 ja 19 §:n poistamista kokonaan. Valtion ohjaus tullenee olemaan ratkaisevassa roolissa palvelujärjestelmien kehittämisessä ja ylläpidossa. Maakunnan tosiasiallinen valta tulee vastaavasti rajautumaan. Kyseenalaista tulee olemaan myös kuntien halu panostaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen, mikäli porkkanat ovat olemattomia.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

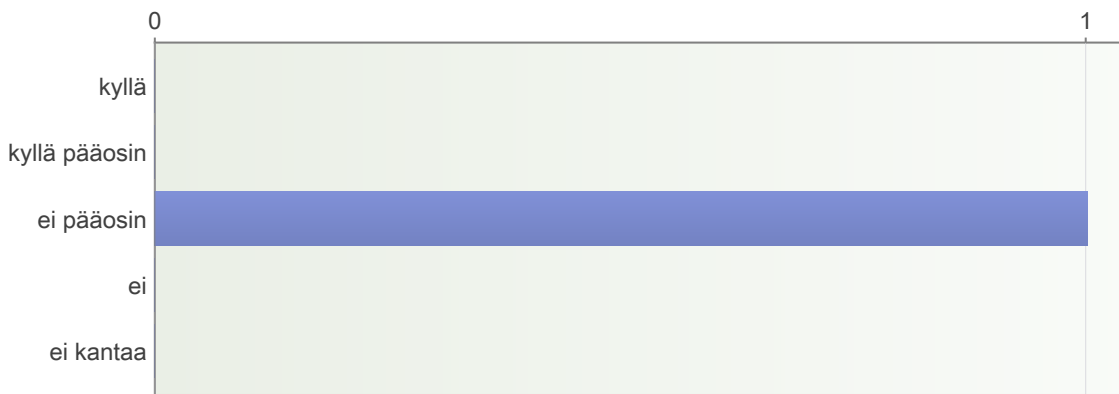

Avoimet vastaukset: ei

- Järjestämistehtävien ja palvelutuotannon hallinnollista erottamista sekä maakunnan palvelulaitosta koskeva sääntely kaventaisi maakuntien mahdollisuutta päättää palvelutuotannon tarkoituksenmukaisesta ja tehokkaasta organisointitavasta maakunnan erityispiirteet huomioiden. Järjestely synnyttäisi tarpeetonta päällekkäistä hallintoa ja hallintokustannuksia sekä heikentäisi maakunnan ja tätä kautta koko kansallisen ohjausjärjestelmän kykyä palvelutuotannon ohjaukseen. Lisäksi tulee huomioida, että maakuntien palvelulaitos olisi täysin uuden tyyppinen julkinen organisaatiomuoto, josta ei ole aiempia kokemuksia. Monituottajamallissa palvelunohjaus on erityisen tärkeää; miten ja kuka monituottajamallissa yhteensovittaa monia eri palveluita tarvitsevien asiakkaiden hankkimat palvelut.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitettun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Toiminnan turvaamiseksi myös kunnilla tulee olla mahdollisuus toimia yhtiömuodossa palvelujen tuottajina, mikäli yhtiöittämisvelvollisuuteen lopulta kuitenkin päädytään. Tavoitetilana ja ideatasolla tämä on hyvä, mutta käytännössä ei toimiva ja toimivia ratkaisujahan tässä pyritään luomaan. Toimimattomuuden aiheuttaa se, että tämä yhtiöittämisvelvollisuuden tarpeen määrittely ei tule koskaan olemaan selkeä, sillä ne toiminnot ja alueet, jossa kilpailu ja markkinat toimivat / eivät toimi tulee muuttumaan koko ajan samoin kuin käsitys siitä, minkä palvelujen tulisi olla laajan valinnanvapauden piirissä. Parempi tapa olisi, että maakunnittain maakuntavaltuusto selkeästi päättäisi, että ko. maakunnan alueella järjestämistä vastuuinen maakunta vastaa myös tietyistä sote-palveluiden tuottamisista. Tämän maakunnallisen tuotannon rinnalla voi olla yksityistä tai kolmannen sektorin palvelutuotantoa.

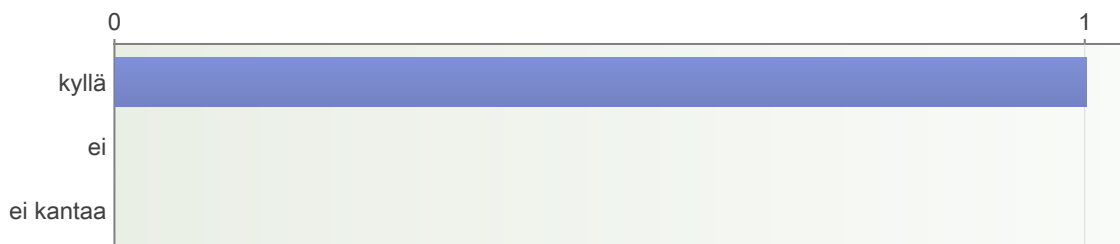
18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntakeskusten lisäksi seutukaupungit ovat luonteva alusta palvelutuotantorakenteelle. Lähipalvelun sijaan tulisi puhua päivittäispalveluista, joka käsitteenä on neutraalimpi ja kuvaavampi, eikä sisällä palvelun etäisyyttä tarkoittavaa mielikuvaa. Lähipalvelut/päivittäispalvelut tulee tuottaa kunnassa, harvoin tarvittavat erikoispalvelut voidaan keskittää, mutta niiden tulee olla saavutettavissa. Erityisen ongelmallista on, että luonnos laista valinnanvapaudeksi ei valmistunut samanaikaisesti järjestämislain kanssa. Tämä vaikuttaa olennaisesti annettavaan arvioon järjestämislaista. Integraation keskeinen edellytys on asiakas- ja potilastietojen hyödyntäminen moniammatillisesti yhtenä kokonaisuutena. Valinnanvapauslainsäädännön valmistuminen antanee tähän kysymykseen jonkinlaisen vastaamismahdollisuuden. Monituottajamallissa palvelunohjaus on erityisen tärkeää; miten ja kuka monituottajamallissa yhteensovittaa monia eri palveluita tarvitsevien asiakkaiden hankkimat palvelut. Valtion ohjaus tullenee olemaan ratkaisevassa roolissa palvelujärjestelmien kehittämisessä ja ylläpidossa. Maakunnan tosiasiallinen valta tulee vastaavasti rajautumaan. Kyseenalaista tulee olemaan myös kuntien halu panostaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen, mikäli porkkanat ovat olemattomia.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Vastaajien määrä: 1

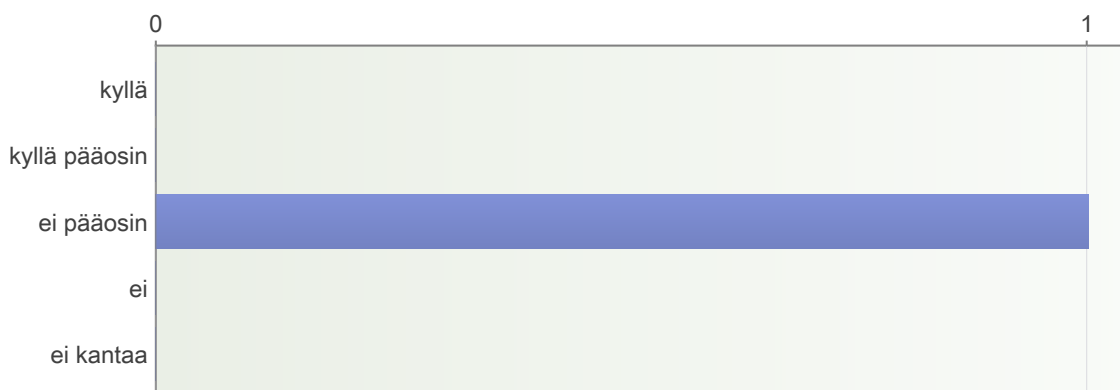
Avoimet vastaukset: kyllä

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

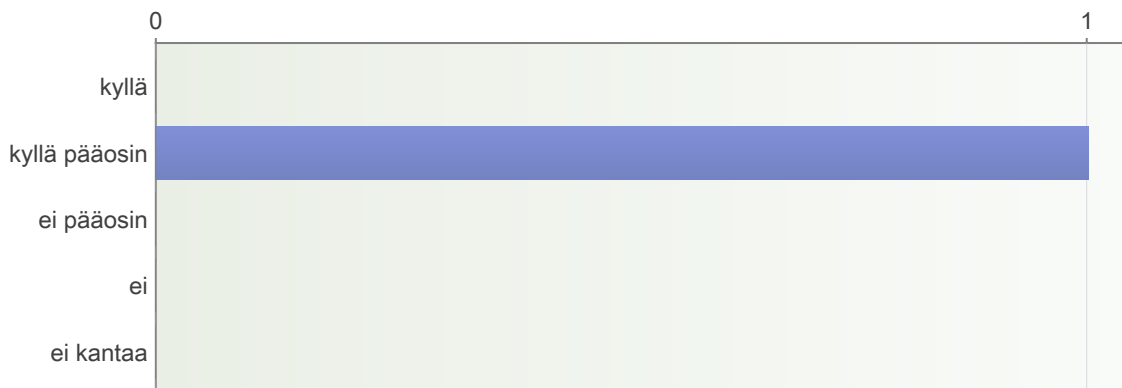

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Väliaikaisen toimielimen asemaa ja päätöksentekoa tulee selkeyttää ja toimintaan on varattava riittävä rahoitus. Kunnille selvitystyöstä aiheutuvat kustannukset on korvattava. sivalmistelu ja suunniteltu väliaikasihallinto pitää rakentaa riittävän kokonaiskuvan päälle. Tällä hetkellä väliaikaishallinnon rooli on epäselvä ja kaippaa selkeyttämistä. Valmisteluaikaa on liian vähän, jotta asioita voitaisiin tehdä moneen kertaan. Esivalmistelu ja voimaanpano tulee vaatimaan merkittävää resurssointia ja sen myötä kustannuksia kunnille. Tähän tarvitaan riittävä rahallinen tuki.

22. 20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiassa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

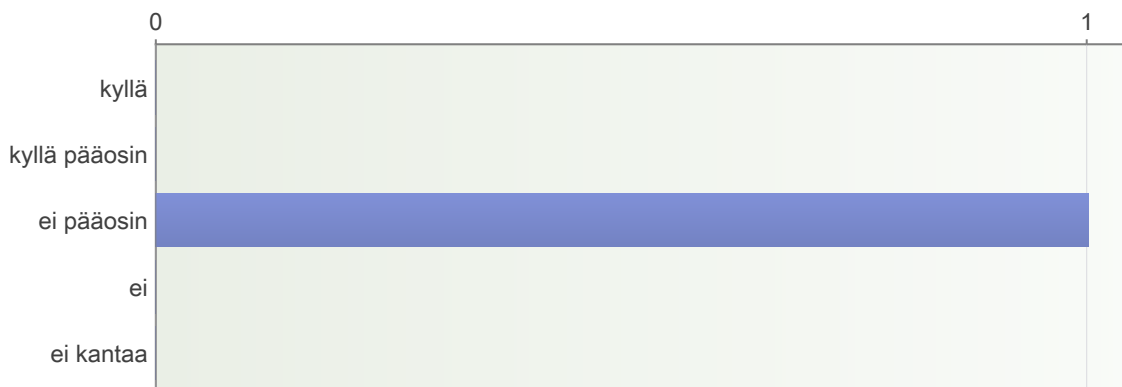
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisäätelien kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Mikäli lainvalmistelussa edetään lakiluonnoksessa esitetyn ratkaisun pohjalta, tulee varmistaa, ettei kunnille aiheudu omistamiinsa sote-kiinteistöihin liittyviä taloudellisia riskejä ja seuraamuksia. Siirtymäkauden sitovan vuokrajakson tulee olla esitettyä (3 + 1 vuotta) pidempi, vähintään 5 vuotta, jotta kunnat voivat varautua ja valmistautua mahdollisiin palveluverkon muutoksiin. Myös siirtymäkauden jälkeen laadittavat vuokrasopimukset ja muut sopimukset on määriteltävä laadittavaksi siten, että vuokrataso mahdollistaa laadukkaan ja ennakoivan kiinteistöpidon, investointien riskittömän toteuttamisen sekä omaisuuden arvon säilyttämisen.

Uudistukseen liittyvillä omaisuusjärjestelyillä ei saa vaarantaa kuntien mahdollisuuksia vastata niille jäävien palvelujen järjestämisestä ja rahoittamisesta rahoitusperiaatteen mukaisesti. Lainvalmistelun yhteydessä on varmistettava, että siirtymäkauden jälkeen mahdollisesti tyhjilleen tai vajaakäytölle jäävistä kiinteistöistä ei aiheudu kunnille taloudellisia vaikeuksia. Mahdolliset omaisuusjärjestelyjen taloudelliset vaikutukset on korvattava kunnille täysimääräisesti esim. kohdennettujen avustusten muodossa. Avustusten rahoitusta ei kuitenkaan saa toteuttaa vähentämällä kaikkien kuntien yleistä valtionosuutta. Kiinteistöistä aiheutuvat taloudelliset riskit tulee hajauttaa kuntien, maakuntien ja valtion vastuulle.

Mikäli edetään lakiesityksen mukaisesti, kuntayhtymien maapohjaa tulee siirtää vain sote-toiminnan edellyttämä määrä. Uudistuksen seurauksena ei saa syntyä tilanteita joissa varainsiirtoverotus aiheuttaa lisäkustannuksia kiinteistöomaisuuden muutoin tarpeellisissa uudelleen järjestelyissä.

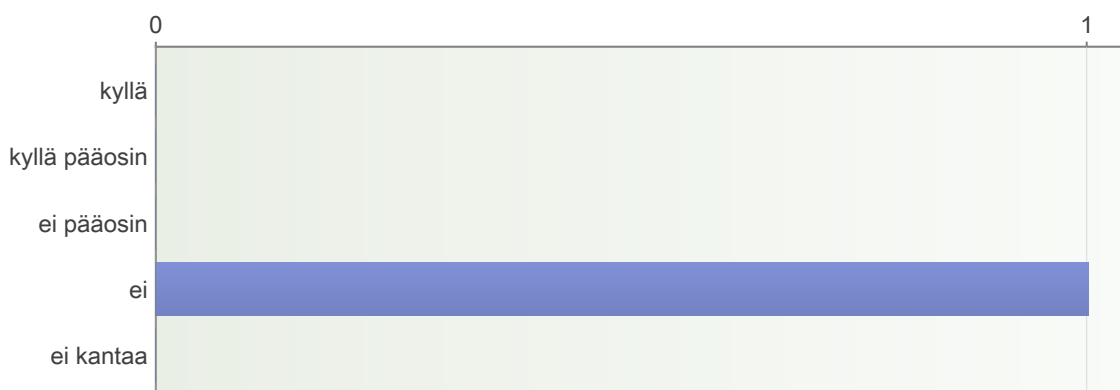
Sote-palveluihin tarvittavat kiinteistöt tulee siirtää kunnilta maakunnille siten, että siirto on kustannusneutraali kunnan kannalta.

Lisäksi valmistelussa pitää tarkastella, mitä sote-palveluiden järjestämisvastuun siirtäminen pois vaikuttaa kuntien rahoitusasemaan. Mihin tasoon esimerkiksi velkaantuneisuutta jatkossa verrataan? Mitä tapahtuu kuntien lainojen koroille jatkossa, ja mitä tämä vaikuttaa esimerkiksi koulujen ylläpitoon ja sisäilmaremontteihin?

Kuntien omistukset palvelutoimintaa toteuttavissa yhtiöissä tulisi huomioida ja kohdella samalla tavoin kuin kiinteistöomistuksiakin.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1

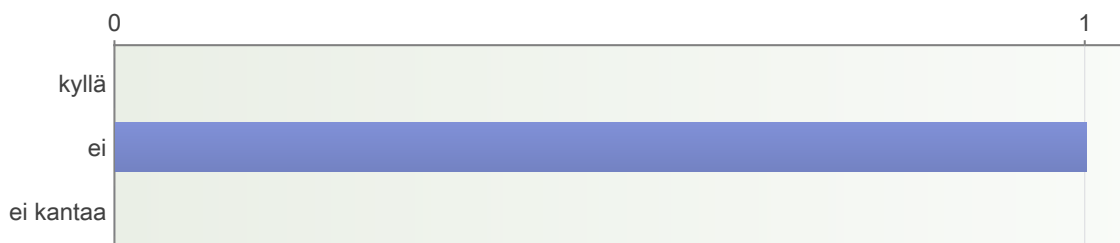

Avoimet vastaukset: ei

- Tästä aiheutuu joillekin kunnille ongelmia, koska kuntien tulot laskevat esimerkiksi suhteessa kunnan vastuulla oleviin velkoihin (suhteellinen velkaantuneisuus kasvaa merkittävästi). Tämä supistaa kunnan taloudellista liikkumavaraa kunnille jäävien tehtävien ja velkojen hoitamiseen. Kunnan oikeus päättää veroprosentistaan kuuluu perustuslaissa turvatun kunnallisen itsehallinnon ytimeen. Maakuntauudistuksessa puututtaisiin kunnan oikeuteen päättää tuloveroprosentistaan. Kaikenlainen kunnan verotusoikeuteen puuttuminen merkitsee myös riskiä, että kunnille myönnettyjen lainojen korko nousee. Kuntasektorin erinomainen luottoluokitus perustuu pitkälti juuri verotusoikeuteen, mikä ilmenee luottoluokittajien jatkuvasti myös luottoluokittajien arvioista. Jos kunnan päätösvaltaa päättää veroprosentistaan kaikesta huolimatta rajoitettaisiin, tulisi kunnan oikeus poiketa rajoituksesta sitoa maksuvalmiuden turvaamisen sijasta siihen, että veroprosentin korottaminen on välttämätöntä kunnan toiminnan rahoituksen turvaamiseksi. Rajoituspykälä kuvastaa epäluottamusta kuntiin. Sillä puututaan merkittäväällä tavalla kunnalliseen itsehallintoon ja kuntien taloudenhoitoon. Verotuskatto yhdessä erotuleikkurin (12,30%) vaikuttaa liikaa kuntien rahoitusasemaan ja muodostaa mekanismin, joka pakottaa kunnat valtion ohjausnuoraan.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Käsillä oleva uudistus on historiallisen laaja ja vaativa kokonaisuus. Suurin osa uudistuksen toimeenpanosta tapahtuu vasta vuoden 2019 jälkeen. Toimeenpanolle on varattava riittävästi aikaa. Yhtiöittämiselle varattava aikaa vuoden 2022 loppuun. Kyseessä on niin suuri toimintojen muutos, että liiketaloudellisesti kannattavien yritysten perustaminen vaatii pidemmän ja joustavamman siirtymäajan sekä siirtymäaikaan pitää sitoa myös velvoitteet liiketoimintasuunnittelun toteuttamisesta sekä liiketoimintaosaamisen osoittamisesta. Ohjatulle ja sparratulle muutokselle tulee antaa aikaa kahden vuoden sijaan viisi vuotta, jona aikana etenemistä voidaan vielä tarkastella ja aikatauluttaa uudelleen.

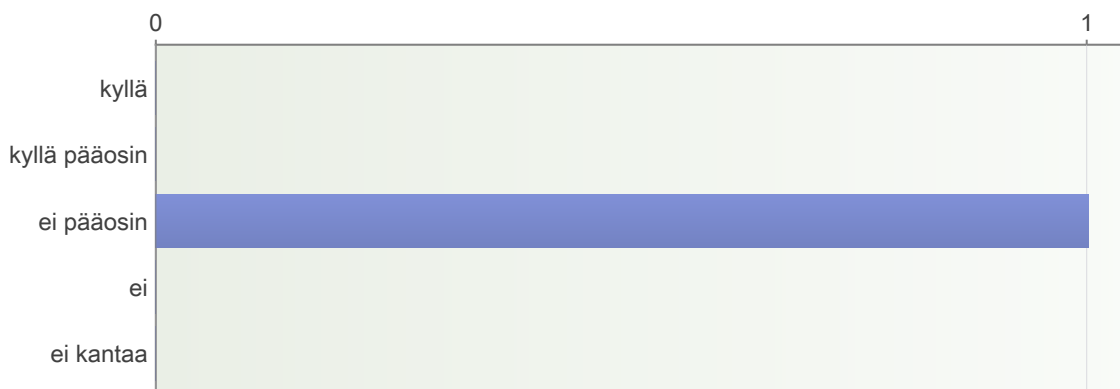
27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Vastaajien määrä: 1

- Kuntien omistukset palvelutoimintaa toteuttavissa yhtiöissä tulisi huomioida ja kohdella samalla tavoin kuin kiinteistöomistuksiakin.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakuntien itsehallinnon kannalta on erittäin ongelmallista, että ne ovat miltei kokonaan valtionrahoituksen varassa. Valtionrahoitukseen perustuva malli on esitysluonnoksessa johtanut maakuntien aivan liian tiukkaan ja yksityiskohtaiseen valtionohjaukseen. Maakunnille tulisi turvata aito itsehallinto, mikä edellyttää maakuntien verotusoikeuden toteuttamista uudistuksen myöhemmässä vaiheessa.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Vastaajien määrä: 1

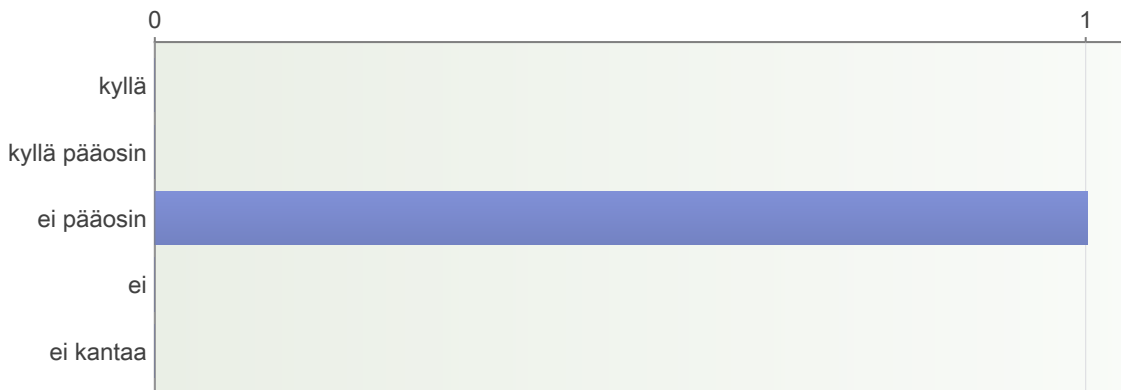

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakuntien rahoituslain mukaisilla rahoitusperusteilla tulee turvata jokaisen maakunnan rahoituksen riittävyys maakunnille lailla säädettyjen tehtävien ja veloitteiden hoitamiseen (rahoitusperiaate). Ristiriidassa tämän periaatteen kanssa ovat maakuntalakiin sisältyvät maakuntien erittäin tiukat alijäämän kattamisvelvoitteet ja maakuntien arviointimenettelyn kriteerit sekä maakuntien rahoituslakiin sisältyvä maakuntien rahoituksen tason tarkistamiseen liittyvä rajoite rahoituksen enimmäiskasvusta (maakuntaindeksi + 0,5–1,0 %).

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastaajien määrä: 1

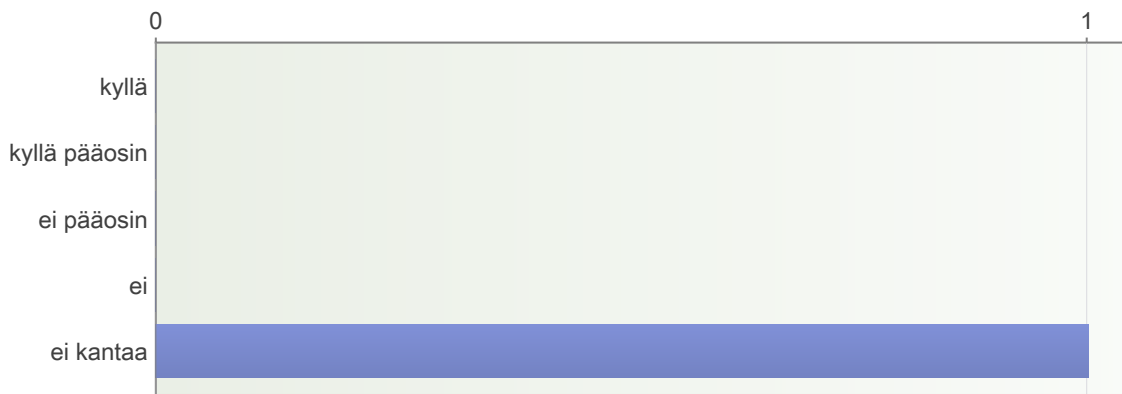

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Ottaen huomioon hyte -kriteerien vähäisen merkityksen rahoituksen kokonaismäärään niiden määräytymisperusteet ovat liian monimutkaiset ja tulkinnanvaraiset. Hyte-kertoimen painoarvoa maakuntien kokonaisrahoitukseen ei ole syytä lisätä.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

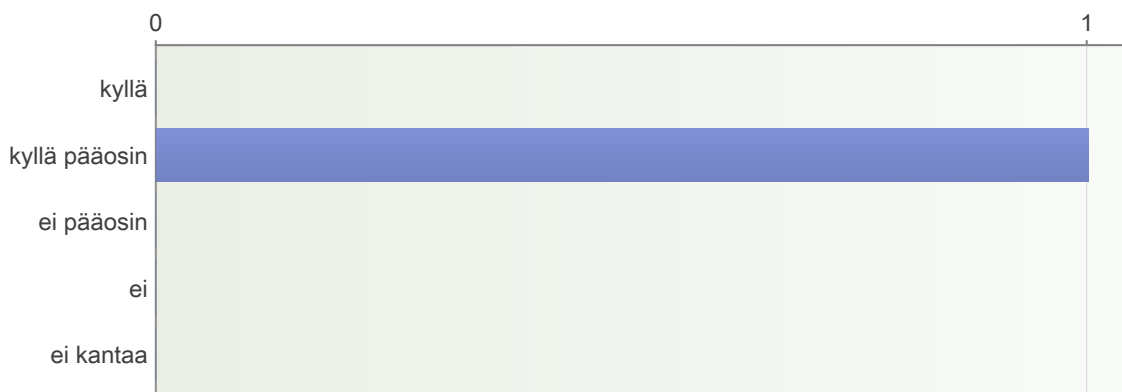
Avoimet vastaukset: ei kantaa

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena?
(erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Arvioinimenettelyn käynnistymisen edellytyksenä olevat kriteerit ovat maakuntalaissa maakuntien näkökulmasta liian tiukat. Maakunnat voivat niiden perusteella liian helposti ajautua arviointimenettelyyn ja sitä kautta pakkoliitoksiin.

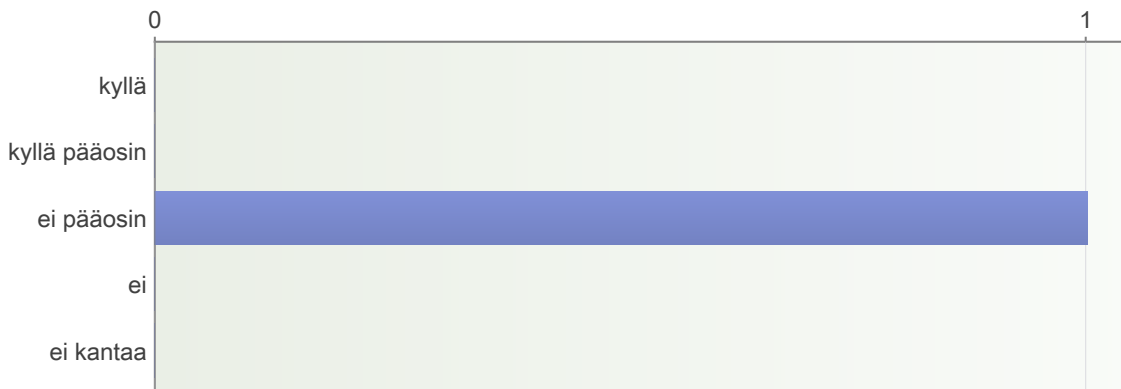
34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Vastaajien määrä: 1

- Kuntien kriisikuntakriteerit pitää tarkastella uudestaan. Kuntien varallisuudesta katoaa merkittävä osuus, joka vaikuttaa kuntien rahoitusasemaan. Samoin kuntien käytettävissä olevista tuloista katoaa verotulojen leikkurin myötä hyvin merkittävä osa, joten suhteellinen velkaantuneisuus –kriteeri iskee rajusti kuntiin. Maakuntien raja-alueella kunnan selkeää tahtoa suuntautumisesta tulee kunnioittaa.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Vastaajien määrä: 1

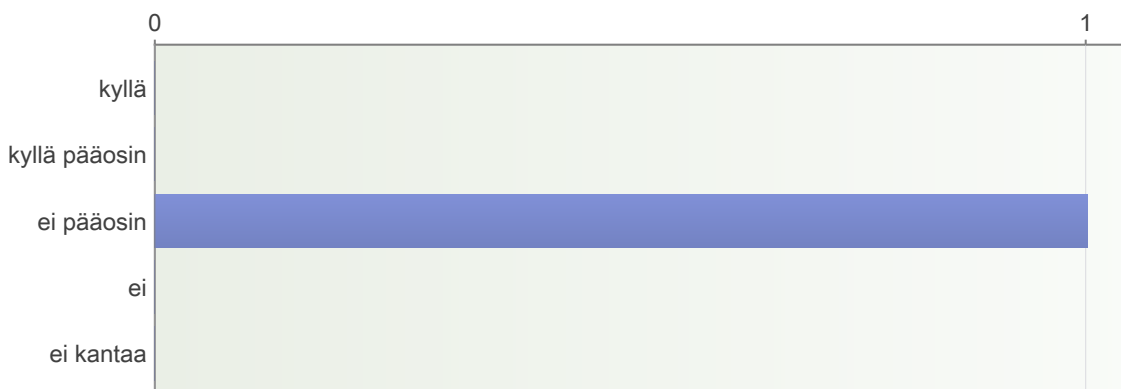

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Kun tähän isoon muutokseen lähdetään, niin on hyvä, että kuntakohtaiset muutokset on pystytty rajaamaan.

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

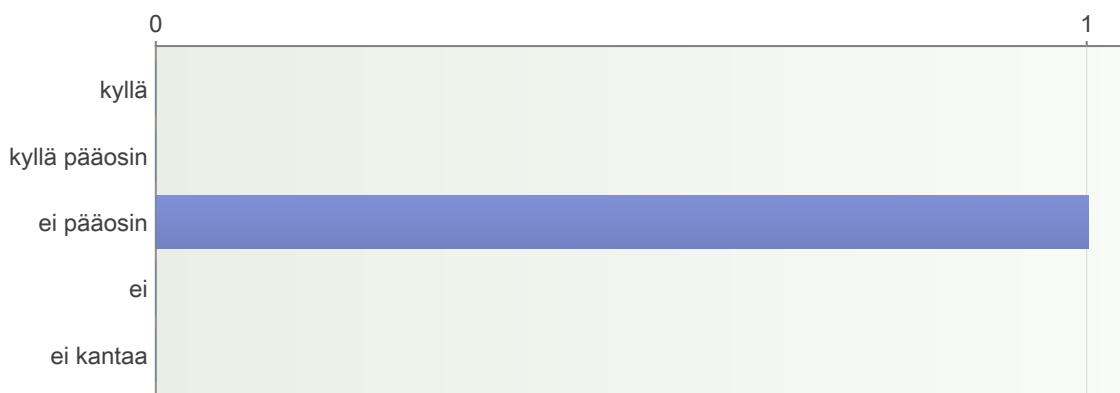
- Ottaen huomioon hyte -kriteerien vähäisen merkityksen rahoituksen kokonaismäärään niiden määrytymisperusteet ovat liian monimutkaiset ja tulkinnanvaraiset. Työpaikkaomavaraisuudelle tai erityisesti työpaikkaomavaraisuuden kehittymiselle pitäisi antaa myös painoarvoa, koska se on myös selvä mittari kunnan / kaupungin toiminnasta ennakoivan paikallisen elinvoiman osalta.

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidättekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Esityksessä on lähdetty siitä rajauksesta, että rahoitus maakuntien toimintaan kerätään kokonaisuudessaan valtion verotuksen kautta. Lähtökohta on ongelmallinen maakuntien itsehallinnon sekä järjestelmän kannustimien kannalta.

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

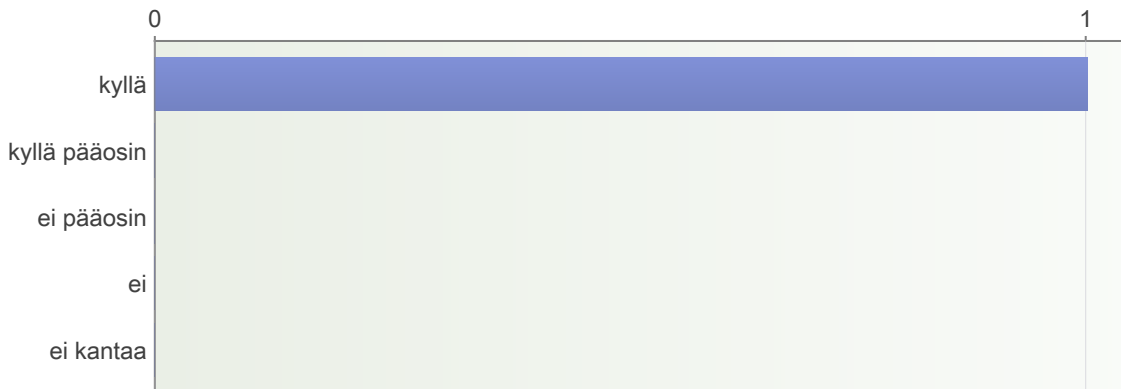
Vastaajien määrä: 1

- Esityksessä ehdotetaan verotuskustannusten jaon muuttamista sen johdosta, että kuntien suhteellinen asema verotulojen saajana pienenee suhteessa valtioon. Muutos on tältä osin perusteltu, mutta ehdotus siitä, että kuntien verotuloja leikataan siirtyviä kustannuksia vastaavasti ei ole kuntien kannalta kustannusneutraali. Kuntien asema veronsaajana muuttuu verotulojen pienentyessä eikä kustannuksia tule periä kunnilta muuta kautta.

Kuntien varallisuudesta katoaa merkittävä osuus, joka vaikuttaa kuntien rahoitusasemaan. Kuntien kriisiskuntakriteerit pitää tarkastella uudestaan, koska kuntien käytettävissä olevista tuloista katoaa verotulojen leikkurin myötä hyvin merkittävä osa, joten suhteellinen velkaantuneisuus –kriteeri iskee rajusti kuntiin.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Lakiesitysten mukaan perustettavien maakuntien henkilöstöön ehdotetaan sovellettavaksi kuntasektorin työ- ja virkasuhdelainsäädäntöä, joka muuttuu koskemaan myös maakuntia. Muun muassa yhteistoiminnan ja viranhaltijan palvelussuhteen ehtojen osalta säätelyn taso pysyy siis samana. Lakiehdotus on tarkoituksenmukainen.

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Maakuntien ja maakuntien palvelulaitoksen eläkevakuuttajaksi ehdotetaan Kuntien eläkevakuutusta Kevaa. Konsernin yritykset voivat vakuuttaa Kevassa. Esitys on perusteltu.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Vastaajien määrä: 1

- Siirtyvän henkilöstön Keva-maksut tulee myös siirtää liiketoiminnan siirrossa.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Seutukaupungit tulevat panostamaan jatkossa selkeästi elinkeinojen kehittämiseen, kaupunkisuunnitteluun, yhdyskuntien toimivuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen. Seutukaupungeilla on kyky ja myös jatkossa resurssit toimia valituilla kohdealueilla koko maan kehittymisen tasapainottajina.

Uudistuksen yhteydessä on tarkasteltava, miten myös suurten keskusten ulkopuolella kunnat ja seutukunnat pystyvät panostamaan jatkossa elinkeinojen kehittämiseen, kaupunkisuunnitteluun, yhdyskuntien toimivuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen. Jatkossa korostuu, miten kunta ja tarvittaessa seudun kunnat yhdessä voivat vastata alueensa elinvoiman kehittämisestä.

Sote-palveluiden järjestämis- ja tuottamisvastuun poistumisella yhteydessä on varmistettava riittävät lähipalvelut sekä mm. sosiaalihuollon paikallistuntemus. On huolehdittava siitä, että yksittäisten ihmisten (perheiden) ja yritysten sijoittumis- viihtymis- ja turvallisuusasiat eivät heikenny maakunnan reuna-alueilla, jotta mahdollisuus toimia elinvoiman edistämässä ei vaikeudu.

Myös ns. kasvupalvelujen osalta maakuntien on toimittava samalla tavalla koko maakunnassa. Toisaalta kuntien ja maakunnan yhteyden järjestämiseksi on luotava toimintamalli. Mikä organisaatio jatkossa hoitaa alueen kuntien edunvalvonta- ja tukemistehtäviä maakunnan alueella, kun se ei elää ole maakunnan liitto? Myös kaupunki-/kuntasuunnittelun, yritysten kehittämistyön ja ennakoivan hyvinvointityön toteuttamiseksi kunnille pitää jättää riittävät toimintamahdollisuudet. Kunta- / maakunta –työnjaon pitää lähteä perustuslain lähtökohdista, että kunnilla on yleinen toimivalta ja maakunnilla vain rajattu. Kuntien pitää yleisen toimivaltansa perusteella voida määrittää, mistä toiminnoista kunta vastaa, kun kunta kehittää oman alueensa elinvoimaa. Kunnan tehtävät muuttuvat ja painottuvat erityisesti elinvoima-asioihin sekä hyvinvointiin. Kunnan rahoitusasema heikkenee johtuen uudistuksessa tapahtuvista rahoitusmuutoksista.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

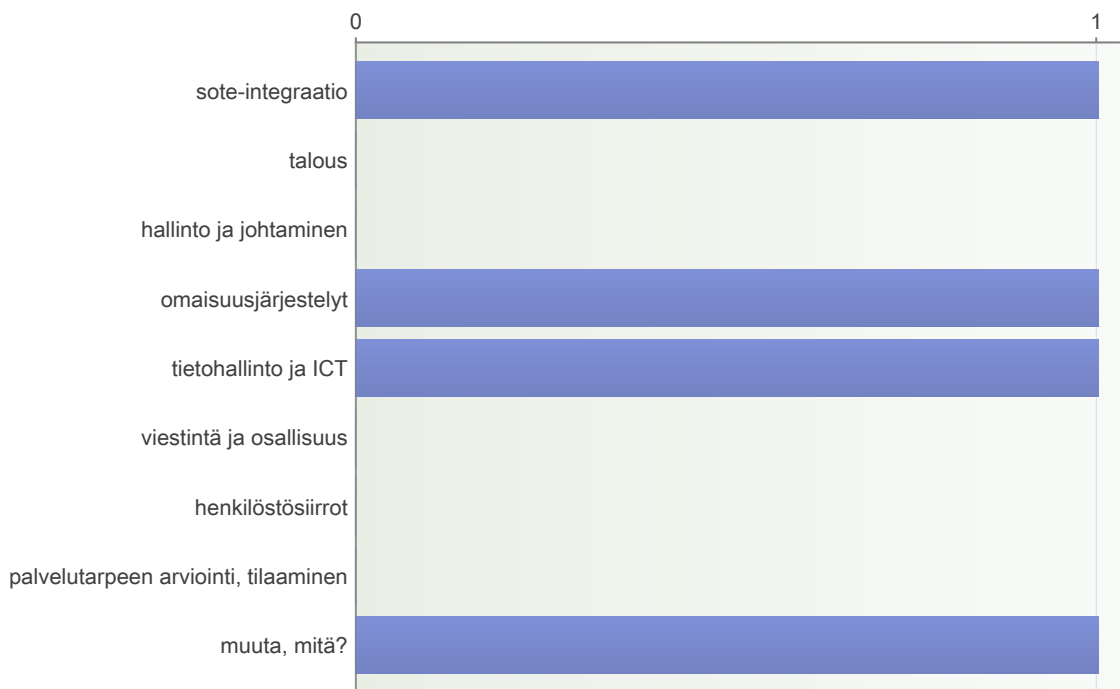
Vastaajien määrä: 1

- Ei ole. Pelkästään väestörakenteesta ja palvelutarpeesta johdettava rahoitus ei tällöin riitä palvelujen tuottamiseen.

Taloudellisesti kyllä, mutta onko päätöksenteollisesti eli ohjaako suora valtion rahoitus maakuntia liikaa niin, että maakunnat ovatkin oikeastaan valtion keskushallinnon ja sen toimintatapojen jatke, eivätkä pysty aluetasolla valittavan demokratiakoneiston laajuuden mahdollistamiin päätöksiin.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: muuta, mitä?

- Uudistuksen muutostuen tulee olla laaja-alaista ja vaikuttavaa. Käytännössä tämä tarkoittaa riittäviä resursseja sekä alueiden ja kuntien omista tarpeista lähteviä tuen muotoja. Tärkeää on tunnistaa ja reagoida alueiden erilaisuudesta ja prosessin eri vaiheista syntyneisiin erityistarpeisiin ja muutosjohtamisen haasteisiin

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Vaikutukset peruskuntien talouteen
Peruskuntien taloutta on esitysehdotuksessa käsitelty niukasti. Yksittäisiä peruskuntia joutuu suurten taloudellisten haasteiden eteen heikentyneen tulorahoituksen, kasvupaineiden ja investointitarpeiden vuoksi. Omavaraisuus heikkenee ja suhteellinen velkaisuus kasvaa, joissakin kunnissa voimakkaastikin.

Kuntien varallisuudesta katoaa merkittävä osuus, joka vaikuttaa kuntien rahoitusasemaan. Kuntien kriisiskuntakriteerit pitää tarkastella uudestaan, koska kuntien käytettävissä olevista tuloista katoaa verotulojen leikkurin myötä hyvin merkittävä osa, joten suhteellinen velkaantuneisuus –kriteeri iskee rajusti kuntiin.

Uudistuksessa pitäisi tarkastella kokonaisuutta laajemmin eikä keskittyä vain maakuntien näkökulmaan. Luonnoksesta puuttuu koko maakunnan alueen elinvoimaisuuden edellytysten analysointi. Riittävän vahvat palvelut ja paikallistuntemus tulee turvata myös maakunnan reuna-alueilla. Uudistuksen yhteydessä on tarkasteltava ns. elinvoimakunnan toimintaedellytykset, siten että elinvoimaisuuden aktiivinen kehittäminen on vahvaa koko maakunnassa.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.